ЖОЇ, 20 ІЮНІЕ 1835. № 48. JEUDI, LE 20 JUIN / 2 JUILLET 1835

АЛБИНА РОМѪНѢСКЪ — ABEILLE MOLDAVE

ГАЗЕТЪ ПОЛІТІКЪ ШІ ЛІТЕРАЛЪ. GAZETTE POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

ЕШІЙ.

Дꙋминікъ ꙟн 16 Юніе аꙋ ꙋрмат Інаꙋгꙋраціа ал Академій Молдовій кꙋ тоатъ соленитатѣ ши кꙋвінца потривитъ ꙋнꙋй асемене меморабил ши фолоситор ашезъмѫнт.

Потривит кꙋ асемине ꙟмпрецюраре саꙋ прегътит ꙟнаинтѣ Академій ꙋн арк де тріамв ꙟн асъмънарѣ зидирилор лꙋй Василіе Воевод, фъкѫнд алꙋзіоне (пилдꙋире) къ ꙟнълцарѣ Академій кꙋ доѫ вѣкꙋрй ера менитъ де ачел Домн а Патрій фъкаторй де бине.

Зидирѣ де кѫпитеніе ера ꙟмподобитъ пе дин афаръ ши пе дин лъꙋнтрꙋ кꙋ фестоане де фрꙋнзе де стежар ши де флорй, асемине кꙋ ꙟнскрипцій цинтитоаре кътрѣ скопосꙋл пентрꙋ каре ѣ есте ꙋрзитъ. Ꙟн сала церемоніалъ съ афла ꙟн асъмънарѣ бронзꙋлꙋй статꙋиле алегориче (кипꙋрй) а Теологіей, дрептацій, а щіинцилор, а индꙋстріей, а грикꙋлтꙋрей, ши а фрꙋмоаселор мещешꙋгꙋрй ꙗр ꙟн фацъ асꙋпра драперіей ꙟнкоронате де Стема Пре Ꙟн. Домн ши ал Академій, каре есте Сф: Дꙋх Стрълꙋчиторй ꙟн ꙋн Лꙋчефър, съ ведѣ де мꙋлте ши раре флорй Ексотиче Ціфра М. ши виз-а-вій ꙟн барилиев ꙟнбронзꙋ о зꙋгръвѣлъ кꙋ ꙋн и скрис: Ꙟнцълепчюнѣ дꙋче пе а ей елевй ла темплꙋл виртꙋцій.

Диминѣца ла 6 чѣсꙋрй саꙋ адꙋнат ꙟн салъ мъдꙋлъриле Єпитропій ши дрегъторій Схоалилор, ꙟн кꙋртѣ Академій Д.Д. лор Професорій кꙋ елевій Інститꙋтꙋлꙋй ши ай лор повъцꙋиторй, ши ꙟн прежма бисерічій Академіче съ афла ꙟншіраці аскꙋлтъторій Схоалилор Нормале, Гімназіале ши а факꙋлтацій Філософій. Ла сꙋнетꙋл клопотилор аꙋ ꙟнтрат кꙋ тоцй ꙟн бисерікъ ꙋнде Пресф: Архіереꙋ Севастіас аꙋ сербат Сф: Литꙋргіе, дꙋпъ каре аꙋ ꙋрмат Тедеꙋмꙋл пентрꙋ де а кема асꙋпра ачестꙋй де маре фолос ашезъмѫнт аџꙋторюл черескꙋлꙋй Лꙋминътор. Ла 9 чѣсꙋрй дꙋпъ ꙟнкіерѣ ачестор рꙋгъчюнй, Преосфинцитꙋл ностꙋ Митрополит Веніамин, ꙟнсоцꙋрат де ꙟналтꙋл Клирос аꙋ фъкꙋт ꙟн сала церемоніалъ рꙋгъчꙋниле ши Сф: Агеазмъ.

Ꙟн салъ ера ашезате постꙋрй пентрꙋ Кꙋртѣ, Ꙟналтꙋл Клирос, ꙟнтайле Дрегъторій ши Диванꙋрй а Статꙋлꙋй, Д.Д. лор Консꙋлії ші Агенцй, пентрꙋ соцієтатѣ Медико-Історіо-Натꙋралъ, ши пентрꙋ Боерй, ши стрѣиній чій май ꙟнсемнацй. Д.Д. Професорій, Елевій ꙟн ꙋниформъ, ши Депꙋтацій

JASSY.

Dimauche le $\frac{16}{28}$ *Juin* a eu lieu l'inauguration de l'Académie de Moldavie avec la solleunité due à un aussi important établissement.

Conformément à la circonstance il avait été élevé en face de l'Académie une porte triomphale dans le genre des édifices de Basile II. faisant allusion aux établissemens d'instruction que ce prince a institués il y a deux siècles.

Le corps principal de l'Académie était orné extérieurement et intérieurement aves des festons, des guirlandes et des inscriptions analogues. On voyait dans la grande salle les statues alégoriques de la Théologie, de le Justice, des Sciences, des beaux arts de l'Industrie et de l'Agriculture, au milieu se trouvait une grande draperie aux couleurs nationales ornée du chiffre du Prince compobé des fleurs naturelles et en haut étaient deux Ecuissons, dont l'un aux armes de *S. A. S.* et l'autre avec le symbole de l'Académie qui est le Saint esprit au milieu de l'étoile, du matin. Vis-à vis on voyait un grand bas-relief bronzé, répresentant la sagesse qui conduit ses élèves au temple de la vertu.

Les membres de la curatelle, les empoyés, le corps dés professeurs, le proviseur et les elèves avec leurs pédagogues se sont rassemblés à 6 heures, dans l'enceinte de l'Académie, et les étudians extèrnes occupaient la place de l'église, au signal donné on y entra pour entendre la Ste messe, officiée par S. Em. l'archèveque Savastias qui celébra ensuite le Tédeum. On se rendit ensuite dans la salle Académique où S. Em. le Métropolitain Benjamin, fit des prières et la bénédiction de l'eau lustrale dont furent aspergés tous les appartemens.

Après cette acte de dévotion les tribunes et les fauteuils ont été occupées par le haut clergé, les autorités, les Divans respectifs, les consulats, la société d'Histoire naturelle, les Boyards et les étrangers de distinction. En face étaient rangés

деосꙋбителор класꙋрї фѫчѣ ꙋн черкꙋ ꙟнаинтѣ Епитропїей. Порциле ши ꙋшиле ера кꙋпринсе де гвардїе д'онор.

Ла 10 чѣсꙋрї аꙋ сосит Пре Ꙟ. Домн, Доамна ши Д. Баронꙋл Рїкман Генерал Консꙋл а Ꙟ. С. Марирї, ши саꙋ ꙋрат де мꙋзика милитарѫ. Мѫдꙋлѫриле Епитропїей аꙋ ꙟтимпинат пе Пре Ꙟ. Домн жос ла ꙋша Академїей, яр Преосф. Митрополит ла ꙋша Салїей.

Дꙋпѫ че саꙋ ашѫзат ши саꙋ ꙋрат де Епитропїе, апой Пре Ꙟн. Домн саꙋ скꙋлат ши аꙋ ростит кѫтрѫ адꙋнаре ꙋрмѫторюл кꙋвѫнт:

Домнилор!

» Бꙋкꙋрїа каре симцим астѫзь ла прилежꙋл ꙟнаꙋгꙋрацїей Академїей де ꙟнвѫцѫтꙋрѫ есте кꙋ атѫта май маре ꙟнкѫт ведем плининдꙋсе ꙋнѣ май вїе доринцѫ, де каре сѫнтем ꙟнсꙋфлецицї, бине щїинд, кѫ сингꙋрꙋл мижлок а ферицирїй пре Бꙋнѫтѫцїй Ноастре патрїй есте о дрѣптѫ лꙋминаре а фїилор ей.

Омꙋл дꙋпѫ аса де ла Дꙋмнезѫꙋ плѫзмꙋире есте лѫкꙋиторї а доѫ лꙋмї; ачей материале ши ачей интелектꙋале. Ел есте менит а вїецꙋи ши а фѫптꙋи ꙟн амѫндоѫ; Едꙋкацїа нꙋмай ѫл поате ꙟнформа ка сѫ ꙟмплинѣскѫ кꙋ вредничїе а са ꙟндоитѫ кїемаре.

Дрепт ачѣа ла аꙋл 1814, ꙟндатѫ че ни саꙋ ꙟнкрединцат Епитропїа схоалелор, кꙋџетарѣ Ноастрѫ аꙋ цинтит асꙋпра мижлоачелор, де а ꙟнтемеѫ о системѫ де ꙟнвѫцѫтꙋрѫ пꙋбликѫ ꙟнлеснитоаре, потривитѫ кꙋ градꙋл лꙋминѫрїй Еѵропїй, ши кꙋ требꙋинца ачестїй цѫрї. Методꙋл де а парадоси ꙟнвѫцѫтꙋриле ꙟн лимба Нацїоналѫ кꙋ ажꙋторюл ачелор класиче, прин каре ꙟн епоха чѣ ноꙋѫ фоарте аꙋ спорит лꙋминаре ꙟн лꙋме, саꙋ ꙟнкꙋвїинцат ши де Епитропїе, трекѫнд сꙋпт тѫчере ꙟмпїедикѫриле каре пе ачѣстѫ системѫ аꙋ ꙟмпотривито ꙟн ачел перїод ши нѫвѫлирѣ непрасничилор ꙟнтѫмплѫрй каре аꙋ прекꙋрмат кꙋрсꙋл ꙟнвѫцѫтꙋрилор пѫнѫ ла ꙟнтоарчерѣ Ноастрѫ дин Емиграцїй, сосим ла епоха Окѫрмꙋирїй времелничещй, сꙋпт акѫрїа мѫнтꙋитоаре ꙟнрїꙋрїре ꙟмпрꙋнѫ кꙋ Преѡсфинцитꙋл Митрополит, Син-Епитропꙋл Д. Ворникꙋл Костаки Маврокордато ши Рефрендарюл Ага Георги Асаки ам афлат ꙟндѫмѫнаре ꙟнтрꙋ апликацїа ачестей системе ꙟн Схоалеле Молдовїй, ши дꙋпѫ тречире а шапте ай де ла дескидерѣ Гимназїей, саꙋ вѫзꙋт остенелиле ноастре ꙟнкꙋнꙋнате де доритꙋл испраѵѫ.

Ажꙋнгѫнд тинеримѣ Схоластикѫ ла град де а пꙋтѣ ꙟнвѫца щїинцеле философиче, Ной ꙟн ꙋрмарѣ Органическꙋлꙋй Регламент ам порꙋнчит а сѫ ꙟнфїинца Академїа.

Епитропїа неꙋ сꙋпꙋс Регламентꙋл Опецїал а рамꙋлꙋй де ꙟнвѫцѫтꙋрѫ, ши дꙋпѫ черчетаре афлѫндꙋл потривит кꙋ сокотинца Ноастрѫ ши кꙋ требꙋинца де фацѫ, Ной ам дат ачестꙋй Акт легꙋитѫ пꙋтере ꙟнтѫриндꙋл кꙋ Домнескꙋл Нострꙋ Хрисов, спре а фи де поваць. Бине кꙋвѫнтарѣ каре де ла Дꙋмнезеꙋ аꙋ кемат астѫзь Преѡсфинцитꙋл Нострꙋ Митрополит асꙋпра ачестꙋй ашезѫмѫнт, стѫрꙋинцїле Ноастре де ал окроти, ши

les professeurs, les élèves en uniformes et les députés de chaque classe. Toutes les portes étaient occupées par des gardes d'honneur.

A 10 h. au son des cloches et salués par la musique militaire arrivèrent LL. AA. SS. le Prince et la Princesse et M. le Baron de Rückman. Les membres de la Curatelle reçurent le Prince au bas de l'escalier et S. Em. le Métropolitain à l'entrée de la salle. Après avoir été complimenté S. A. S. se leva et prononça le discours suivant:

Messieurs,

La satisfaction que j'éprouve aujourd'hui à l'occasion de l'inauguration de l'Académie est d'autant plus vive que je vois en ce moment se réaliser un de mes voeux les plus ardens, persuadé que le moyen le plus efficace de consolider la prospérité de ma patrie ne saurait être obtenu que par l'instruction de la jeunesse.

L'Homme par sa nature organique et intellectuelle est citoyen de deux mondes; il est destiné à vivre et à agir dans tous les deux; l'éducation seule peut le former à remplir avec dignité cette double vocation.

Pénétré de ces vérités depuis le moment où, en 1814, la Curatelle de l'Instruction publique m'a été confiée, mes pensées tendirent à adopter un système d'instruction publique qui offrît plus de rapport avec les lumières des autres pays.

Déjà alors la Curatelle adopta la méthode de faire suivre les cours publics d'étude dans la langue maternelle, à l'aide des langues classiques, vu le succès qu'un pareil système avait obtenu ailleurs.

Je ne parlerai pas des obstacles que ce système a rencontrés à cette époque, ni des événemens qui avaient totalement interrompu, en Moldavie, les cours de l'Instruction publique, ce n'est qu'au retour de l'émigration, et sous l'heureuse influence du Gouvernement provisoire que ce Système a pu être établi aussi en Moldavie, avec la coopération de S. Em. le Métropolitain, de M. le Vornik C. Mavrocordato; et du Référendaire l'Aga G. Asaky et c'est après un laps de sept années depuis l'ouverture du Gymnase que nos efforts ont été couronnés d'un heureux résultat. Aussitôt que les élèves, qui avait achevé les classes des humanités, ont été en état d'entrer en philosophie, j'ai pris les mesures nécessaire pour la formation de l'Académie, en vertu des dispositions du Règlement Organique. La Curatelle m'a soumis les dispositions qui doivent régir les différentes branches de l'Instruction publique et après un mûr examen les ayant trouvées conformes à mes idées et aux besoins actuels, j'ai donné à cet acte ma confirmation provisoire, me réservant de lui donner une sanction définitive lorsque l'expérience en aura rendu l'utilité plus saillante.

L'assistance divine que Son Em: a invoquée sur

аꙋ спори мижлоачиле, а Епітропіей ꙟгріжире де ал окърмꙋі дꙋпъ ꙟтокмителе лещꙋирій, сѫргꙋинца Професорилор де а фи ꙋрмъторій ꙟдаторирилор, ши а тинеримей ръвна де а сѫ ꙟзестра кꙋ фелюрите ши фолоситоаре щіинце, вор дезвели ноаъ мижлоаче Интелектꙋале, вор спори индꙋстріа ши вор ръвърса асꙋпра патрій ноаъ изворъ де феричире ші де славъ, каре дорите резꙋлтатꙋрі вор сѫ фіе чѣ май дꙋлче а Ноастръ мѫнгъере ши мꙋлцѫмиръ.“

Апой аꙋ лꙋат Регламентꙋл рамꙋлꙋй де ꙟвъцътꙋръ, кариле пе перинъ де катифе цинѣ ꙋн Паж, ши л'аꙋ ꙟкредницат Преосф: Митрополит.

Ла аꙋзирѣ ачестор кꙋвинте плине де ꙟцълепчюне ши де ꙟгрижире пентрꙋ лꙋминарѣ фіілор Патрій, тоатъ сала аꙋ рѫсꙋнат де ꙟтрꙋінт „Виват Домнꙋл ностръ!

Дꙋпъ ачесте, шъзѫнд кꙋ тоцій. Д. Референдарюл ꙟвъцѫтꙋрилор Ага Г. Асаки аꙋ ростит ꙋрмътоарилe:

„Пре ꙟнълцате Доамне!

„Дꙋпъ зіоа чѣ вредникъ де адꙋчіре амінте, кѫнд Патріа аꙋ ꙋрат де а ей Домн ші Пъринте, ачѣста есте чѣ маі ꙟсѫмнатъ, пентрꙋ къ кътръ ачеле Тітлꙋрі вісъ адаоце астъзі нꙋме де ал ей Лꙋмінъторі, Тітлꙋ кꙋ кареле вор ꙋра пе М. В. Векꙋріле віітоаре, прекꙋм кꙋ кꙋноштінцъ съ пъстрѣзъ ꙟтре ноі фачеріле де біне де Домнії чії векі ꙟтемеете.

Ꙟн Епоха чѣ маі ꙟдепъртатъ а статꙋлꙋі Молдовеі, де ші ꙟвълꙋітъ де греле ꙟтѫмплърі, тотꙋш нꙋ ера не гріжітъ крещерѣ тінерімеі. Ꙋн Домн ꙟцелепт ші бꙋнфъкъторіꙋ а мꙋлтор фолосітоаре ші лꙋі Дꙋмнезеꙋ плѫкꙋте ашезъминтꙋрі, прекꙋм аꙋ фост Александрꙋ чел бꙋн, аꙋ рѫдикат а статорнічі ші Школе, дін ак съроръ сѫн аꙋ ешіт Мітрополітꙋл Даміан, каріле пентрꙋ а сале раре щіінце саꙋ кемат ла Константінополе де ꙟпъратꙋл Іоан, ші дꙋпъ сфътꙋірѣ ꙋрматъ ла Патріархіе, ꙟпꙋтерніціт кꙋ епістолъ сінодалъ аꙋ мерс ла Фіоренца ꙟпреꙋнъ кꙋ Мітрополітꙋл Мітрофан, ꙋнде аꙋ фігꙋрарісіт ꙟтре Теолоџії чеі ꙟвъцаці. Домнꙋл Васіліе 1 ла анꙋл 1562, аꙋ ꙟтемеіат о Гімназіе ла Котнар, каре ера пе атꙋнчѣ о поліціе ꙟмпопоратъ, аꙋ ашезат аколо Бібліотікъ, аꙋ адꙋс ꙟвъцаці, прекꙋм ера Філософꙋл Пеꙋчер ші Математікꙋл Ретікꙋс, ꙟкредінцъндꙋле фії де Боері спре ꙟвъцътꙋръ. Васіліе ал 2, нꙋміт Лꙋпꙋл аꙋ маі ꙟдеплініт ачест рам, ꙟтемеінд ла анꙋл 1640, ꙟн кꙋпрінсꙋл Мънъстірії Сф: 3: Іерархі о Гімназіе кꙋ Бібліотикъ ші Тіпографіе. Асеміне ші дін ачесте Школі аꙋ ешіт ꙟвъцаці, кꙋ каріі не кꙋтем лъꙋда, прекꙋм: Митрополитꙋл Досоftей, Еклисіастик кꙋвіос ши Поета бисеріческ, Ворникꙋл Костин Мірон Историографꙋл Молдовії; Логофътꙋл Евстратіе Лецист ꙟсемнат, ши вредникꙋл Митрополит Петрꙋ Мовила, фрателе Домнꙋлꙋй Окърмꙋиторій, акъръꙋа щіинце темеліниче ши Сфѫнт Характір ера ꙟн старе а ꙟнаінті ші а ꙟдепліні ꙟвъцътꙋріле націонале, дар невоіт де ꙟвълꙋіріле політіче аш пъръсі патріа, ел аꙋ афлат ꙟн Росіа стрълꙋчіт адъпост.

cet établissement, les efforts que je ferai pour en assurer la prospérité, le zèle que la Curatelle mettra dans son administration, d'après les dispositions établies, l'application que les professeurs voueront, je n'en doute pas à remplir exactement leurs devoirs, et le désir des élèves d'acquérir des connaissances utiles et variées, donneront un nouveau développement aux connaissances, exactes ainsiqu'à l'industrie et répandront la prospérité dans le pays ce qui est le seul but de tous mes efforts.»

S. A. S. prit ensuite les statuts de l'Académie, qu'un page tenait sur le coussin de velours, et le remit à S. Em. le Métropolitain.

Ces paroles pleines de sagesse et des sentimens paternelles pour l'instruction de la jeunesse ont été accueillies par les acclamations unanimes de: Vive notre Prince!

Ensuite M. l'Aga G. Asaky référendaire de l'Instruction publique prononça ce qui suit:

Messieurs,

Après le jour si mémorable où la patrie a acquis un prince et un père, celui ci est sans contredit le plus digne de remarque; car à ces titres chers à nos coeurs, il vient joindre celui de propagateur des lumières, titre glorieux, qu'il transmettra à la postérité; le belles actions de nos Princes ayant toujours obtenu parmi nous un souvenir de reconnaissance durable.

De tems immémorial, et même au milieu des circonstances les plus défavorables l'instruction publique a été en Moldavie l'objet d'une vive sollicitude. Un Prince sage aussi bienfaisant que le pieux Alexandre le bon, ne manqua pas de fonder des écoles, d'où en sortit le Métropolitain Damien, qui à cause de ses rares connaissances fut appelé à Constantinople par l'Empereur Jean et qui muni de lettres de créances, du Sinode fut envoyé avec le Métropolitain Mitrophane à Florence où il figura parmi les savans.

L'an 1562 le prince Basile 1, fonda un Gymnase à Kotnar, qui était alors une ville importante. Il y établit une bibliothèque, fit venir des savans, parmi lequels figueraient le philosophe Pencer et le Mathématicien Retinus, auxquels il confia l'éducation de plusieurs fils de boyards. Basile II surnomé Loupo, mit la dernière main à cette oeuvre utile, en instituant au monastère des trois Saints un nouveau gymnase, qu'il dota d'une bibliothèque et d'une imprimerie. Cette école a aussi formé des savans, dont nous pouvons nous glorifier, tels sont: le Métropolitain Dossophté, le Vornic Constantin Miron, historiographe de la Moldavie, le Logothète Eustrate, légiste distingué et le digne Métropolitain Pierre Movila, frère du Prince régnant, qui par son éminente piété et ses vastes connaissances, eût pu accélérer la marche de la civilisation dans sa patrie, si forcé de céder aux circonstances politiques, dont elle fut la victime, il n'avait trouvé un refuge et une destinée brillante en Russie. Kiew, rendant justice à son

Ніовѹл мъртѹрісінд кѹноштінца Мерітѹлѹй, лаѹ алес де ал съѹ Мітрополіт, ші Академііле де Новгрод, де Чернігов, ші де Москва сѫнт лѹї даторе кѹ а лор ѹрзіре, прекѹм ші ачѣ ѫнтѫї Семінаріе ѫн Росіа, каре аѹ ѫнтемеето ла Кіов.

Ѫнкѫт цара ачѣста съ окѫрмѹа де Домнй пъмѫнтені, Схоаліле націонале ѹрма кѹ скімбътоаре соартъ пѫн ла ѫнвъцатѹл Домн Дімітріе Кантімір, а кърѹа ѫнскрісѹрй съ пот нѹмъра ѫнтре ачеле класіче. Дар аџѹнгѫнд кърма Гѹвернѹлѹї ѫн мѫні стрѣіне, апоі ѡ Сістімъ ватъмътоаре ѫнтрѹ тоате саѹ ѫнръдъчінат, ашезъмѫнтѹрі де ѫнвъцътѹръ де Пъмѫнтені ѫнтемеете саѹ десфіінцат, щііnціле ші Мештешѹгѹріле саѹ дат ѹітъріі; сінгѹра лімба Елінѣскъ ера менітъ а ѫндепліні тоатъ едѹкаціа, ѫнкѫт кѹ ѫнвъцътѹра націоналъ аѹ періт патріотізмѹл, ноѫ нъравѹрі ші депріндері саѹ ѫнтродѹс кѹ діалектѹл стрѣінілор, рѫмѫінд лімба маічіі пъръсітъ ѫнтре сътені, ші пѹцѫн ліпсѣ а фі лъкѹіторії ачестеі цѫрі ѫмпърціцй ѫн доаъ деосъбіте Націй.

Кѫнд пе ротѹнзимѣ Пъмѫнтѹлѹй ѫнфлоре цивилизаціа, а сале разе кѹ анево ръзбътѣ асѹпра ачестѹй Хоризон, де сѹфларѣ ѹнор ауере фортѹне съ стирписъ рамѹл Дафінѹлѹй національ, ши асѹпра Молдовій ѫнзъстрате кѹ не нѹмърате одоаръ а Натѹрій, плѹтѣ ѡ негѹръ, каре ѫнвълѣ де ѫнтрістаре ши де ѡрбире ачѣстъ фрѹмоасъ царъ.

Ѫн мижлокѹл ѹнор асемине ѫмпрецѹрърй, Проніа апринзѫндѹвъ ѫн инимъ сфѫнта скѫнтѣе а щіинцелор, аѹ Хързѫит ноаъ пе Ѫ. В: де мъдѹлар Епитропіей Схоалелор, кѫнд кѹ рѫвна ши Патріотизмѹл а Преосф: Нострѹ Архипъсторй, ши а Д. Ворникѹлѹй Костаки Маврокордат ацй черкат реформарѣ ѫнвъцътѹрилор пѹбличе, ка ѹн сингѹр мижлок де мѫнтѹире моралъ, ши кѹ ѫмбѹнътъцірѣ фіинцей политиче, че саѹ Хързѫит Молдовій де ѫндѹръторіи ши Пре пѹтерничій Монархй, аѹ ръсърит пентрѹ ѫнвъцътѹриле ей ѡ ноъ епоХъ.

Дрепт ачеа ла анѹл 1828, ръдикѫндѹсъ дин а ей сърпърй Гимназіа Василіанъ, Ѫ. В: ацй ѫнтемеет ѫн ѫ системе де ѫнвъцътѹръ потривите кѹ ачеле, каре астъзь съ ѹрмѣзъ пе ла Націиле мецієшите, адекъ а ѫнвъца щиинціле ѫн лимба патріей, ѫнчепѫнд де ла ачеле елементаре пѫн ла ѫнкієрѣ класѹрилор ѹманіоаре. Липса кърцилор де парадосире ши ѫнимите ѫнгреѹерй наѹ кѹрмат споріѹл ачестѹй план. Ѫндемнат ши повъцѹит де ѫнцълепчѹнѣ Ѫ. В: Персоналѹл Професорилор ѫл ѹрма кѹ статорничіе, ѫнкѫт дѹпъ ѹн кѹрс де ѫнвъцътѹръ де 7 анй, ачій тинерй, карій саѹ крескѹт кѹ келтѹала Схоалей ла Институтѹл Гимназіал, статорник ѹрмѫнд стѹдіилор, акѹм ла ѫнкієрѣ трекѹтѹлѹй ан Схоластик аѹ съвършит Филологіа, Лимба Латинъ, Географіа, Хронологіа, Аритметика, Катихисис, Історіа биликъ, Риторика, Поезіа, ши АрХеологіа, ши аѹ аџюнс ѫн старе де а пѹтѣ аскѹлта Философіа.

(Ва ѹрма.)

mérite trascendant le choisit pour Métropolite et les académies de Novgorod, de Tchernigow et de Moscou lui sont en partie redevables de leurs succès. C'est aussi lui qui institua le premier Séminaire en Russie dans la ville de Kiew.

Tant que la Moldavie fut gouvernée par des Princes tirés de son sein l'instruction publique eût des chances diverses de succès, jusqu'au Prince Demétrius Cantémir, dont les oeuvres sont à justes titres considérées comme classiques, mais lorsque les rênes du gouvernement tombèrent en mains étrangères, un système subversif prit racine, les institutions dues au travaux de nos compatriotes furent abolies, les sciences et les arts cessèrent d'être cultivés, la langue hellénique, sembla seule devoir constituer toute une éducation et avec les études nationales périt le patriotisme. Une foule d'abus et de vices s'introduirent avec le dialecte étranger, la langue maternelle ne fut plus qu'à l'usage de la classe agricole, et il s'en manqua fort que les habitans ne fussent divisés en deux nations distinctes.

Quand sur la surface du globe vient à fleurir la civilisation, sa clarté commença à peine à poindre sur notre horizon. Les lauriers de la patrie fleurirent au souffle d'un orage destructeur et sur la Moldavie, douée des plus beaux dons de la nature, s'étendit un brouillard qui couvrit ce beau pays de ténèbres et de deuil.

Dans ces circonstances, Votre Altesse, dont l'âme est enflammée de l'amour de la science, nous a été donnée pas la Providence, comme membre de la curatelle de l'instruction publique. C'est alors qu'aidé des lumières et du zèle de S. Eminence, et de M. le Vornic Constantin Mavrocordate, Vous avez travaillé à la réforme de l'instruction publique et sous les auspices des deux augustes monarques, une nouvelle ère a commencé pour les sciences.

L'an 1828 le gymnase Basilien rendu à sa première destination, subit une réforme complète et fut assujetti à un nouveau système d'études conforme à celui adopté chez les nations voisines; c'est-à-dire les sciences furent professées dans la langue maternelle, depuis leurs premiers élémens jusqu'aux humanités.

Le manque des livres élémentaires, et d'autres obstacles majeurs, n'ont cependant pu entraver l'exécution de ce plan, grâce à l'habileté et au zèle du personnel des professeurs, les études ont été continuées avec succès et après un laps de 7 ans, les jeunes gens qui ont été élevés aux frais de l'Etat à l'Institut du gymnase à l'expiration de cette année scolastique, ont achevé leurs cours de philologie, de langue latine, de géographie, de chronologie, d'arithmétique, de poésie et d'archéologie et ont été trouvés en état de commencer le cours de philosophie.

(La suite au prochain No:)